

„Jó gyakorló-pályá lehet az öt egyetemi év”

(Folytatás az 1. oldalról.)

ben látom a problémát. Velejtük úgy, hogy ez éppen úgy politika, mint bármi más, amit annak nevezünk: saját és más érdekek fölhasználása és képviselete. És szerintem éppen erre nincs meg a beidegzettség, ennek nincsenek meg a hagyományai.

S. L.: — Itt kellene megtanulni ezt! A beidegzettség nem születik senkivel.

G. j.: — Így van, de mi már iskolába jártunk vagy 12 évig...

S. L.: — Most hársuk az alsóbbfokú oktatásra a felelősséget?

G. j.: — Nem erre gondoltam, hanem arra, hogy politikai hagyományaink nem a legfejlettebbek. Nem egyszempontúan akarok érvelni, így azt mondom, hogy ez is nagyon fontos tényező. A csoportérdek fölhasználásának képessége, az arra való hajlam az egyik fél rész-

ről, hogy ellenőrizzen, a másik részéről, hogy hagyja magát ellenőrizni. És ennek hiánya a meghatározó.

S. L.: — De tudja, hogy most miről beszél: a demokráciáról...

G. j.: — Igen.

S. L.: — Illúzió volt-e részéről — maga használta ezt a szót — hogy a partneri viszonyt felnőtt emberek partneri viszonyának képzeltem és képelem el?

G. j.: — Nem, nem merem ezt illúzióknak nevezni, hanem inkább azt mondanám, hogy ettől most még nagyon messze vagyunk.

S. L.: — De ha 18–19 éves korukig nem sikerül, akkor itt az egyetemen kell megtanulni azt a bizonyos partneri viszonyt. Nem biztos, hogy az a felnőtt egyetemista, aki a világot akarja megváltani. Rendszerben van, váltsa meg a világot, de ugyanakkor próbáljon meg

saját csoportjának, az egyetem érdekében is konkrét lépéseket tenni. Szóval arra akartam kilyukadni, — és ezzel lehet és kell is vitatkozni — hogy túl könnyen adnak fölmentést maguk számára, abból kiindulva, hogy a világ, az ország az egyetem milyen, és ezen úgysem lehet változtatni, tehát akkor nem érdemes semmit sem csinálni. Anélkül, hogy megpróbálták volna mit lehet ténylegesen megvalósítani. Pedig a nagyobb súlyú dolgoknak is komolyabb bázist adna ez. Az „ügyse meg” persze gyakran csak hivatkozási alap; időnként ez a kénvimesebb állapot is. És ebből adódik az, hogy gyakran kevesen maradnak azok, akik föl vállalnák az érdekképviseletet, a politizálást.

G. j.: — Az egyedülmaradásban az is szerepet játszhat, hogy nem kapnak elegendő támogatást, s ez csa-

lódáshoz vezet. Másrészt fontos a nemzedéki folytonosság szempontja is. Amikor a hallgatók jelentős része kiállt az egyetemi közélet demokratizálására, az ösztöndíjmelés, más szociális követelések és a KISZ-szervezet reformja mellett, akkor a kezdeményezők csoportja 3–4. évesekből állt. És azon vette magát észre, hogy nem tudja átadni a stafétabotot, mert az egyetem nincsenek meg az információ lehetőségei, a szervezeti keretek, a nyilvánosság, az érdeklődés, az affinitás.

S. L.: — Főképp az affinitás. Mert azoknak akik elkezdtek mindezt, még anynyi lehetőségük sem volt, mint amennyi az ő munkájuk eredményeképp létrejött. Én azért nem vesztém el alaptermészetemből fakadó optimizmusomat, mert ugyanakkor tudom, hogy nem úgy alakul a történe-

lem, a legtágabb és a legszűkebb környezetben sem, hogy én kimondok egy jó dolgot és ez holnap már meg is valósul. Ezt kellene megtanulni, mert ez szerintem realista, történeti látásmódot jelent, és azt amiben ennek szerepe van: a felnőtté válást.

G. j.: — És az értelmiségivé válást.

S. L.: Nagyon helyes. Ezt a felelősséget együttjáró, gondolat felvállaló, népbennemzetben gondolkodó magatartást. Ennek rendkívül jó gyakorló pályája lehet az egyetemi öt év. Tapasztalatokkal vétezne fel, hogyha itt kisebb-nagyobb dolgokról demokratikusan politizálnánk. A lehetőségeket magunk is teremtjük. Az objektív helyzet, a környezet értelmisége, az affinitás hiánya még 50 évig is eltarthat.

G. j.: — Ha csináljuk azt, amit lehet, akkor is?

S. L.: — Igen. De az értelmiségi létnek éppen az a

lényege, hogy nem lehet visszavonulni egy elefántcsonttoronyba vagy cinikusan kommentálni a dolgokat.

G. j.: — Márpedig az értelmiség jelentős része ezt csinálja...

S. L.: — Éppen ezért arra kellene felkérni az egyetemen, hogy amit mi gondolunk, az rajtunk kívülálló okok miatt nem megy máról holnapra. Legyenek lépések, amelyeket magunk vállaltunk, eredmények, melyeket magunk harcoltunk ki, és innen aztán még tovább lehetne lépni. Ez nem megy következetesség nélkül. Ezt lehetne megtanulni itt az egyetemen, különben tömegesen újratermelődik az, amit mondott arról, hogy az értelmiség hogy nézi a dolgokat.

G. j.: — Köszönjük a beszélgetést.

(A beszélgetést Galamb György készítette, megjelent a „gondolatjel”-ben)

Művészeti és Pszichológiai Napok 1984

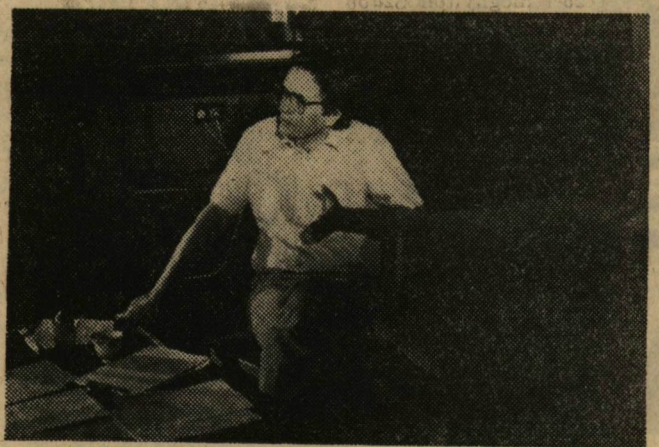
A programok egy nem mindennapi kiállítás megnyitásával kezdődtek. A Mentonopon csoport alkotói nem profi és nem is a szó hagyományos értelmében vett amatőr képzőművészek. A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Pszichiátriai Nappali Szanatóriumának régi és jelenlegi betegei, akik számára a művészterápia adott új életvezetési mintát, többnek gyógyulást. A kiállítás között volt olyan egykori beteg, aki jelenleg az Iparművészeti Főiskola negyedéves hallgatója. A kiállítást dr. Gerevich József pszichiáter, a Nappali Szanatórium megteremtője nyitotta meg, majd előadást tartott „A lelki egészség esélyei Magyarországon” címmel. Az előadás konklúziója sajnos nem volt valami biztos, mert megállapításai szerint a lelki egészség jobb esélyeinek Magyarországon rengeteg a társadalmi és intézményi gátja. A kibontakozás útjai ugyan egyre nyilvánvalóbbak (ezért az előadó is rengeteget tett és tesz mindennapi tevékenysége során), de az újabb és újabb problémák jelentkezésével (például kábítószerfogyasztás stb.) nem tud kellőképpen lépést tartani sem a jelenlegi intézményhálózat, sem az új kezdeményezések. Dr. Gerevich József előadását heves vita követte (ez a „heveség” jellemezte a többi előadást követő vitákat is, ami azt bizonyítja, hogy lel-

kiegészítésünk problémái mindenki számára meglévőek és egyre égetőbbek...).

A következő program az Úton című film vetítése volt, amely az úgynevezett „csövesproblémát” igyekezett körbejárni. A film után a résztvevők találkozhattak az alkotókkal. A vitába néhány jelenlévő „valódi csöves” is bekapcsolódott, akiket a rendezők hívtak be az utcáról. Az első nap a New York, hajnal 3. című film vetítésével zárult.

A második napot dr. Molnár Péter pécsi humánológus előadása nyitotta meg. „Az értelmiségi szocializálódás pszichológiai folyamatai” címmel. Az első hallásra elrettentő cím mögött egy mindennapiainkban jelenlévő problémakört tárt fel az előadó: az értelmiségivé válás útjainak szinte mindenki számára megelégnő pszichés buktatóit és ennek kikerülési lehetőségeit elemezte. Ehhez hasonló gondolatokért vitt tovább a következő előadás is, amely a pszichodramáról szólt, ismertette annak terápiai és a mindennapok konfliktushelyzeteinek megoldásában való szerepét. Az előadást dr. Benyovszky István tartotta és dr. Molnár Péter egészítette ki. Már témája miatt is óriási érdeklődés kísérte a következő előadást, amelyet dr. Farkasinszky Teréz pszichológus és Horváth Dezső újságíró tartott, a kábítószerfogyasztás jelenlegi helyzetéről. Az előadásból és a vitákból kiderült, hogy mekkora károkat tud

A Szegei Egyetemi Műhely első ízben rendezte meg Pszichológiai Napok elnevezésű programozatát a JATE-klubban, július 23-tól 29 között. A tavalyi év októberében a Collegium Artium et Politechnikum keretén belül alakult műhely minisztériumi pályázatot nyert meg, s ebből a támogatásból tudták létrehozni a Művészeti és Pszichológiai Napokat. A rendezvény-sorozat a művészetek és a pszichológia kapcsolatának feltárásával igyekezett felhívni a figyelmet lelki egészségünk problémáira, fontosságára. Ezt az elképzelést neves szegei és országos hírű szakemberek, művészek segítették megvalósítani.

Dr. Molnár Péter humánológus nagy érdeklődéssel kísért előadása közben

okozni az a struccpolitika, amely ezt a kérdést a legutóbbi évekig tabuként kezelte. (Az előadás címe sem véletlenül volt „Tabus, tabus”...) Esti programként színházi előadást láthattak az érdeklődők. Harold Pinter: A gondok című darabját mutatta be a Minerva Színpad.

nek keretén belül Zelnik József segítségével a video társadalmi használatbavételének problémáit beszélheték meg az érdeklődők.

A negyedik nap nem mindennapi csemegével kezdődött. Ancsel Éva tartott előadást a „Művészet XX. századi dilemmái” címmel. A lenyűgöző előadást óriási érdeklődés kísérte, a JATE-klub nagytermén kívülmaradtak részére hangszórót kellett kitenni a folyosóra. A nap második programja az „Alagút” című. Balázs Béla Stúdióban készült film vetítése volt. A színek színbetétai Laboratóriumának munkáiba. A program a „Gyönyörű átok ül rajtam” című film vetítésével folytatódott, amely bepillantást engedett a naív művészek alkotási folyamataiba. A film kapcsán felmerült kérdésekre Tandí Lajos, a film egyik alkotója válaszolt. A harmadik napot videoművészeti bemutató zárta, amely-

izgalmas volt a rendezők és a résztvevők számára. A városban ezen a napon kezdődtek el a Szegei Ifjúsági Napok eseményei. A Szegei Egyetemi Műhely tagsága a Városi KISZ Bizottság támogatásával szociológiai felmérést készített a Szegei Ifjúsági Napok résztvevőiről. (Az ott készült interjúkból, fotókból az őszi hónapokban válogatást adunk a Szegei Egyetem hasábjain is.) A szociológiai felmérés mellett természetesen a rendezvény is tovább folytatódott. Először egy kiállítás nyílt. Csontváry és a Napút címmel, majd ezt követte Pap Gábor művészettörténész előadása. Az előadást több mint három órás vita követte. Elsősorban Csontváry sáman mivolta borzolta fel a kedélyeket... (Az őszi folyamán lehozzuk az egyetemre a Csontváry és a Napút kiállítás második részét és folytatjuk Pap Gábor előadását is.) Amíg ez a monstre vita tartott, a modern zene barátainak a Móra Ferenc Múzeum díszterme adott otthont, ahol quadrafon elektromos zenei koncertet hallgathattak a Magyar Rádió Új Zenei Stúdióinak anyagából. A továbbiakban egy Csáth Géza novella befohadáspszichológiai vizsgálatán vehettek részt az érdeklődők. A vizsgálatot dr. Bácskai Erzsébet és tanítványa, Orosz Éva Andreea vezette. Az esti program némiképpen módosult a meg-

hirdetettel szemben, ugyanis a Corpus Pantomim nem készült el a Mario és a varázsló című előadásával, így a művet csak filmen láthatták a résztvevők, ám a pantomim heivét sem érte csatlódás, mert a film után megnézhetők M. Kecskés András: Ördögi kísértetek című előadását. Az utolsó nap egyetlen, de annál nagyobb érdeklődéssel kísért programja az A. E. Bizottság együttes Jégkrémbelett című filmjének szegei ősbemutatója volt. Óvatos becslések szerint kb. 600 ember szorongott az Aud. Max.-ban...

A Szegei Egyetemi Műhely tagsága jövő nyáron ismét szeretné megrendezni a Művészeti és Pszichológiai Napokat. A Műhely az új tanévben is többször szeretne jelentkezni kisebb-nagyobb rendezvényekkel, elsősorban az egyetemista, főiskolási hallgatói réteg bevonásával. Az első nagyobb rendezvényt november közepén tervezik, ahol meghívott előadók mellett elsősorban a Műhely tagjai szeretnének tudományos, művészeti munkáikkal bemutatkozni. Az ősszel jelenik meg a Műhely első tanulmánykötete, SZEM-től SZEM-be címmel, amelyben a Művészeti és Pszichológiai Napok előadásainak és a Szegei Egyetemi Műhely tagjainak munkái szerepelnek.

PETE GYÖRGY

Dr. Gerevich József (a képen jobbra) a Mentonopon csoport kiállítását nyitja meg. Mellette Pete György, a szegei Egyetemi Műhely tagja

A nem mindennapi vendég: Ancsel Éva (Balogh László felvételei)